רבי יהודה מטהר · הא דאמר לעיל (דף קכז:) תחיים שלמקו בחיבין מטמא טומאת אוכלין אחיה, דלא כרבי יהודה א"ל למקו לא הוי אפילו כמעורה: **כוליא** ביניהו · פירוש כוליא שלמה וניב שפתים אלא אבל חלי כוליא וחלי ניב שפתים אע"פ שאין עושה חליפין אינו מטמא דגמרינן מבהמה מתה שהיא דבר חשוב אף אבר שאינו חשוב ואע"ג דרבי יוסי הגלילי לא יליף מבהמה לענין דבעי חשיבות קלת יליף אבל אין לומר שאפילו חלי כוליא וחלי ניב שפתים הואיל ואין עושין חליפין מטמא דהא עצם אין עושה חליפין ואם נשבר ונפל מבהמה בחייה מסתמא לא מטמא דלא עדיף עצם מן החי מעצם דנבלה דאמר בנבלה ולא בעצמות ועצם כשורה מן המת מטמא אבל פחות לא אע"ג דאין עושה חליפין וא"ה דהכא אמר דבשר עושה חליפין חוץ מכוליא וניב שפתים ובפרק דם הנדה (דף נה:) אמר מה עצם שאין גזזו מחליף ופריך והרי בשר כו' ומשני דמקומו נעשה ללקח וא"ל דהכא מעמיה דקרא והתם מעמיה התם דומיא דעצם שמתרפא קלת אבל אין מתרפא כבתחלה ובשר נמי נעשה ללקח והכא דומיא דמיתה שאינה עושה חליפין כלל ולכך נקט הכא לשון חליפין והתם נקט גזזו מחליף: **בין** רבי לר"ע איכא ביניהו בשר · אית ספרים דגרסי רכובה וכן גרסה המפוש הכי לא בעי ר"ע בשר דאיכא אבר בבהמה דהייט רכובה שאין עליו בשר ורבי לא חייל אלא בשר רוב אברים ולא ממעמ אפילו ברכובה גופה אבל אי לא רכובה לא הוה ידעינן טעמא דר"ע מ"מ לא דרים נמי מבהמה דבעי בשר דטעמא דר' יוסי הגלילי ניחא דלא דרים מידי מבהמה וריב"ל פי' דברכובה כ"ע לא פליגי כיון שנברחת כך בלא בשר לאגרעה משאר איברים ולא פליגי אלא דוקא באבר שהיה עליו בשר והוסר:

טומאת

מהו שתעשה יד לחברתה? תיקו. אמר רב פפא הרי אמרו יחור של תאנה שנפשח ומעורה בקליפתה ר' יהודה מטהר וחכמים אומרים: אם יכול לחיות טהור, ואם לאו טמא. בעא רב פפא מהו שיעשה יד לחבירו? תיקו. אמר רבי זירא הרי אמרו *אבן שבזויות כשהוא חולץ חולץ את כולה וכשהוא נותן נותן את שלו ומניח את של חבירו. בעא רבי זירא מהו שתעשה יד לחברתה? תיקו: מתה הבהמה: מאי איכא בין אבר מן החי לאבר של הנבלה? איכא בינייהו "בשר הפורש מן (מאבר בהמה) דאילו בשר הפורש מאבר מן החי לא ממטמא, מאבר מן הנבלה ממטמא; אבר מן החי דממטמא מאי קרא? אמר רב יהודה אמר רב כ) וכי ימות מן הבהמה, והאי מיבעייא ליה לכאידך דרב יהודה אמר רב *דאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה במתניתא תנא "וכי ימות מן הבהמה" ג) מקצת בהמה ממטמאה ומקצת בהמה אינה ממטמאה ואיזו זו? זו טרפה ששרטה אם כן לכתוב רחמנא "מבהמה" מאי "מן הבהמה" ש"מ תרתי, אי הכי אפילו בשר נמי? לא ס"ד תניא יכול יהא בשר הפורש מן החי ממא? ת"ל "וכי ימות מן הבהמה" מה מיתה שאינה עושה חליפין, אף כל שאינו עושה חליפין דברי *ר' יוסי, ר' עקיבא אומר "בהמה": מה בהמה גידים ועצמות אף כל גידים ועצמות רבי אומר "בהמה" מה בהמה בשר גידים ועצמות אף כל בשר גידים ועצמות ל) (מאי איכא) בין רבי לר"ע איכא בינייהו ארכובה בין ר"ע לר' יוסי הגלילי מאי איכא? (ביניהו) אמר רב פפא כוליא וניב שפתים איכא ביניהו תניא נמי גבי שרצים כהאי גוונא יכול בשר הפורש מן השרצים יהא טמא ת"ל "במותם" מה מיתה שאינה עושה חליפין אף כל שאינה עושה חליפין דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר "שרץ" מה שרץ גידים ועצמות אף כל גידים ועצמות רבי אומר "שרץ" מה שרץ בשר גידים ועצמות אף כל בשר גידים ועצמות בין רבי לר"ע איכא ביניהו ארכובה בין ר"ע לר' יוסי הגלילי מאי איכא ביניהו, אמר רב פפא כוליא וניב שפתים איכא ביניהו, וצריכא: דאי אשמעינן בהמה היינו טעמא דלא ממטמא מחיים משום דלא ממטמא בבעדשה אבל שרץ דממטמא בבעדשה אימא לטמא מחיים ואי אשמעינן שרץ משום דלא ממטמא במשא לא ממטמא מחיים אבל בהמה דממטמא במשא אימא תטמא מחיים, צריכא. ת"ר החותך כזית בשר מאבר מן החי: חתכו ואח"כ חישב עליו - טהור, חישב עליו ואח"כ חתכו - טמא רבי אסי לא על לבי מדרשא אשכחיה לרבי זירא א"ל מאי אמר רבי מדרשא? א"ל מאי קשיא לך? אמר ליה דקתני חישב ואח"כ חתכו טמא

טומאת

מאי ביניהו: ה"ג רבי אומר בהמה מה בהמה בשר גידים ועצמות כו': בין רבי לר"ע ח"ב רכובה · רכובה המחברת עם הראש אין בה בשר כלל אלא גידים ועצמות-לר"ע אבר הוא, וכ"ש לרבי יוסי הגלילי דהא איכא עושה חליפין ולרבי לא אבר מן החי הוא דהא אין בו בשר: בין ר"ע לרבי יוסי הגלילי איכא ביניהו כוליא וניב שפתים · דאין עושין חליפין ואין בהן עצם לרבי יוסי הוא אבר לר"ע לא אבר ניהו: בשר הפורש מן הארכובה · מן החי דאבר מן החי טהא דמשמעינן בהמה הייט טעמא דלא ממטמא · בשר מן החי דידה מטוס דלא ממטמא בבעדשה: שרץ · לא כתיב ביה מקא בהמה כתיב בה מקא: התוחך כזית בשר מאבר מן החי: התוחך בשר מאבר מן החי וכגון דאיכא כבילה: חתכו ואח"כ חישב עליו · להאכילו לעובד כוכבים: טהור · דהא בשר הפורש מאבר מן החי טהור הלכך טומאה עצמו אין בו, ומשחישב ע"ל עליו לא נגע בטומאה שיקבלנה אבל חישב עליו והרידו לאביו לתורת אוכל ואח"כ חתכו קבל טומאת אוכלמאביו לבר מטומאה חמורה: יב) וכשחתכו והלכה לה טומאה חמורה נשארה עליו הקלה שלא היה לה עד עתה: יג) א"ל הא קשיא לי: יד) ואמאי הא טומאה וכו':

מהו שתעשה יד לחברתה · לענין טומאה דאוריתא לקבל טומאה מן הארץ כדי להכיאה לחברתה להיות חברתה לחשוב כאילו נגע עצמה בטומאה · שהיה לטומאה פשיטא לן דלא הויא חברתה שהרי זו לא קבלה טומאה לעצמה לישנא אחריתא לענין טומאה עבודה זרה קמיבעיא ליה דזו שנעשית עבודה זרה הרי היא כארץ וחליה הנני מי הוה לה יד והטוגע בה כטוגע בעבודה זרה או דילמא לא הוי לה יד וטהור הטוגע בה כגון אם הוכשרה לאין עליה תורת אוכל לקבל טומאה מחברתה או נמי הוכשרה הויא לה ליהי ראשון והטוגע בה הוי שני ו) נעשה האוכל יד לאוכל אחר או לא: יחור · טף: רבי יהודה מטהר · דאכתי מחובר הוא: אם יכול לחיות · הוי מחובר וטהור ז): ואם לאו · הרי הוא כתלוש וטמא: מהו שיעשה יד לחבירו · אם נפשח מיחור זה יחור אחר ומטופח בו בקליפתו ואינו יכול לחיות והוי תלוש והראשון יכול לחיות מהו שיעשה זה שיכול לחיות ואינו מקבל טומאה בית יד לזה התלוש ומביא לו טומאה ח"ל אם יחור זה אינו יכול לחיות מהו שיעשה לו האילן יד להביא טומאה על פירות שביחור: אבן · המטוגנת: שבזויות · שגרלה בבית זה ובבית זה שכן דרך הזיות לתת שם אבנים גדולות המחזיקים את כל עובי הכותל ח) וגרלה משני לדדים: כשהוא חולץ · לסוף שבוע של הסגר דכתיב (ויקרא יד) ואת האבנים: חולץ את כולו · דהא אבן כתיב כמות שהיא לו גדולה לא קטנה: וכשהוא נותן · אם הוחלט הבית ובא לטהרו: נותן את שלו · חולץ את האבן ונותן את לד שלו: ומניח את חלק חבירו · דהא כתיב (שם) "ונתן את הבית" ולא שתי בתים: מהו שיעשה חלק הטהור בית יד לזה לכלים טומאה לבית חבירו דהא אבן המטוגנת מטמאה באהל כדכתיב (שם) "והבא אל הבית": איכא ביניהו בשר הפורש מן האבר · לאחר זמן בשר הפורש מן החי לא ממטמא אע"ב הוי אבר עם הגידים והעצמות כדילף לקמן וכ"ש בשר הפורש מן אבר מן החי: מאבר מן הנבלה ממטמא · דהא איכא כזית נבלה: מן הבהמה ממקלת בהמה · כגון אבר ממנה מדכתיב "וכי ימות" ט) דמשמע כעין מיתה שאינה עושה חליפין והייט אבר וסיפיה דקרא הטוגע בנבלתה יטמא: ומקצת בהמה אינה ממטמאה · ואף על פי שהיא כמיתה כגון טרפה ששחטה: וכי ימות · מיבעי נפקא לן אבר דאמרינן עקרייה מתה אלמא כעין מיתה בעינן שאינה חליפין] מוזרת · מוזרת לקדמותה ובשר עושה חליפין אם יתלוש בשר מן הבהמה, אבר עולה תחתיו: מה בהמה גידין ועצמות · לקמיה מפרש

מאי ביניהו: ה"ג רבי אומר בהמה מה בהמה בשר גידים ועצמות כו': בין רבי לר"ע ח"ב רכובה · רכובה המחברת עם הראש אין בה בשר כלל אלא גידים ועצמות-לר"ע אבר הוא, וכ"ש לרבי יוסי הגלילי דהא איכא עושה חליפין ולרבי לא אבר מן החי הוא דהא אין בו בשר: בין ר"ע לרבי יוסי הגלילי איכא ביניהו כוליא וניב שפתים · דאין עושין חליפין ואין בהן עצם לרבי יוסי הוא אבר לר"ע לא אבר ניהו: בשר הפורש מן הארכובה · מן החי דאבר מן החי טהא דמשמעינן בהמה הייט טעמא דלא ממטמא · בשר מן החי דידה מטוס דלא ממטמא בבעדשה: שרץ · לא כתיב ביה מקא בהמה כתיב בה מקא: התוחך כזית בשר מאבר מן החי: התוחך בשר מאבר מן החי וכגון דאיכא כבילה: חתכו ואח"כ חישב עליו · להאכילו לעובד כוכבים: טהור · דהא בשר הפורש מאבר מן החי טהור הלכך טומאה עצמו אין בו, ומשחישב ע"ל עליו לא נגע בטומאה שיקבלנה אבל חישב עליו והרידו לאביו לתורת אוכל ואח"כ חתכו קבל טומאת אוכלמאביו לבר מטומאה חמורה: יב) וכשחתכו והלכה לה טומאה חמורה נשארה עליו הקלה שלא היה לה עד עתה: יג) א"ל הא קשיא לי: יד) ואמאי הא טומאה וכו':

עין משפט נר מצוה

עז א ב מיי' פ"ב מהל' טומאת אוכלין הלכה ג:

עח ג ד מיי' פט"ו מהל' טומאת אוכלין הלכה ה:

עט ה מיי' פ"ב מהל' חגיגה בטומאה הלכה ה:

פ ו מיי' שם הלכה ג:

פא ז מיי' פ"ד שם הלכה ה:

נוסח אבר וקטר מן החי

ויקרא יא:לא
זכי ישחטו בבהמה אשר היא לכם לאכלה פגיעה בנבלתה יטמא עד הערב

נוסח מן אבר מן החי מטמא

שיטה מקובצת

ח) בשר הפורש מטמא מאבר בהמה דאילו נמחק מלת מטמא וג"כ נ"א בשר הפורש מטמא דאילו: ג) אמר רב דכתיב וכי ימות: ג) וכי ימות מן הבהמה וגו' מקצת בהמה: ד) ועצמות מאי איכא בין נמחקי מלות מאי איכא: ה) ביניהו אמר רב פפא נמחק מלת ביניהו: ו) והנוגע בה הרי שני כלים נעשה האוכל: ז) חוי מחובר ומחובר הנוגע בה הס"ד: ח) עובי הכותל ונראות משני צדדין: ט) מדכתיב וכי ימות דמשמע: י) אלמא כעין מיתה בעינן שאינה עושה חליפין ומוזרת וכו' כצ"ל ת"ב נ"א כעין מיתה בעינן שאינה מוזרת הס"ד: יא) ומשחישב עליו לא נגע בטומאה שיקבלנה אבל חישב עליו והרידו לאביו לתורת אוכל ואח"כ חתכו קבל טומאת אוכלמאביו לבר מטומאה חמורה: יב) וכשחתכו והלכה לה טומאה חמורה נשארה עליו הקלה שלא היה לה עד עתה: יג) א"ל הא קשיא לי: יד) ואמאי הא טומאה וכו':

מקורות לגרי בהמה ובשר בעינן בבכורות ובשר בעינן בהמה שאינו מטמא

הגהות מהר"ב רגנשבורג.

א) גמ' פ"ד סתומה כדיש בשר · נ"ב מיי' פ"ג מהל' טומאת אוכלין הלכה ה ופ"ש בכ"מ ·

עוקצין פ"ג משנה ח [לקמן קכט:]

נגעים פ"ג משנה ג

לעיל עדי סה: זבחים סט:

[ל"ל רבי יוסי הגלילי]